

DE MAN DIE SEKS UITVOND

Jonathan Eig

De man die seks uitvond

LIEFDE, GENIALITEIT EN
DE TOTSTANDKOMING VAN
DE ANTICONCEPTIEPIL

Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2014

Oorspronkelijke titel: *The Birth of the Pill*

Oorspronkelijk uitgegeven door: W.W. Norton & Company LTD.,
New York | Londen, 2014

© Jonathan Eig, 2014

© Vertaling uit het Engels: Marie-Christine Ruijs, 2014

© Nederlandse uitgave: Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2014

Omslagontwerp: Riesenkind, 's-Hertogenbosch

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

ISBN 978 90 488 2145 7

ISBN 978 90 488 2146 4 (e-book)

NUR 320

www.uitgeverijcarrera.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Carrera is een imprint van Dutch Media Books bv

Voor Jennifer

Sexual intercourse began
In nineteen sixty-three
(which was rather late for me) –
Between the end of the Chatterley ban
And the Beatles' first LP

– Philip Larkin, *Annus mirabilis*

Inhoud

- 1 Een winteravond 11
- 2 Een korte geschiedenis van seks 22
- 3 Spontane eisprong 31
- 4 Een loop-naar-de-maan-blik 39
- 5 Liefde en strijd 50
- 6 Proefkonijnen 66
- 7 Ik ben seksuoloog 70
- 8 De socialite en de seksmaniak 97
- 9 Een schot voor de boeg 104
- 10 Rocks Revival 108
- 11 Waarom kraait een haan? 126
- 12 Onder het mom van 133
- 13 Cabeza de negro 140
- 14 De weg naar Shrewsbury 145
- 15 Moe en depressief 147
- 16 Het probleem met vrouwen 157
- 17 Een weekendje San Juan 166
- 18 De vrouwen uit het gesticht 177
- 19 Tussen twee vuren 184
- 20 Zo simpel als aspirine 193
- 21 Een deadline te halen 203
- 22 'De wonderpil misschien' 212
- 23 Hoop voor de wanhopigen 221
- 24 Proeven 230
- 25 'De roze pillen van papa Pincus voor gepland ouderschap' 236
- 26 De grote weddenschap van Jack Searle 244
- 27 De geboorte van de pil 249
- 28 'Magische krachten' 258

- 29 Het dubbele effect 266
- 30 *La señora de las pastillas* 272
- 31 Een niet voor de hand liggende vertegenwoordiger 276
- 32 'Andere koek' 283
- 33 De climax 292

Nawoord 307

Dankwoord 323

Noten 327

Geselecteerde bibliografie 361

Een winteravond

Manhattan, winter 1950

11

De oude dame was dol op seks en zocht al veertig jaar naar een manier om er nog meer van te kunnen genieten. Hoewel haar rode haar grijs was geworden en haar hart af en toe haperde, had ze het nog niet opgegeven. Haar verlangen was nog altijd sterk en eenvoudig, zei ze. Ze was op zoek naar een wetenschappelijke methode van geboortebeperving, iets magisch waardoor vrouwen zo vaak seks konden hebben als ze wilden zonder zwanger te raken. Het leek haar een redelijke wens, maar in de loop der jaren had de ene na de andere wetenschapper tegen haar gezegd dat het onmogelijk was. Omdat haar tijd zo langzaam opdraaide, was ze naar een appartement hoog boven Park Avenue gekomen om een man te ontmoeten die misschien wel haar laatste hoop was.

De vrouw heette Margaret Sanger, ze was een van de legendarische strijders van de twintigste eeuw. De man heette Gregory Goodwin Pincus, hij was een wetenschapper met het IQ van een genie en een reputatie die twijfelachtig te noemen was.

Pincus was zevenenveertig jaar en een meter achtenzeventig lang. Met zijn borstelige snor en grijzende haar dat alle kanten uitstak, leek hij een kruising tussen Albert Einstein en Groucho Marx. Zodra hij een kamer binnen snelde, met een Viceroy tussen zijn vergeelde vingers geklemd, dromden de mensen om hem heen om te horen wat hij te zeggen had. Beroemd was hij niet. Hij had geen wetenschappelijke prijzen gewonnen. Er stonden geen wereldschokkende uitvindingen op zijn naam. Hij was zelfs lange tijd door het wetenschappelijke establishment als een paria behandeld. Nadat hij door Harvard als te radicaal was afgewezen en in de pers was vernederd, had hij zich gedwongen

gezien om zijn uiteenlopende en veelal controversiële experimenten in een verbouwde garage voort te zetten. En toch straalde hij zelfvertrouwen uit, alsof hij wist dat de wereld op een dag erkenning zou hebben voor zijn briljante geest.

Pincus was bioloog en misschien wel de meest toonaangevende deskundige ter wereld op het gebied van de voortplanting van zoogdieren. In de jaren dertig, aan het begin van zijn loopbaan, had hij geprobeerd in schaaltsjes konijnen te maken, ongeveer volgens de technologie die tientallen jaren later zou worden gebruikt voor in-vitrofertilisatie bij mensen. In die tijd was hij nog jong en knap geweest, en zijn verbeeldingskracht was grenzeloos. Hij had voor krantenfoto's geposeerd en tegen verslaggevers opgeschept dat er een nieuw tijdperk zou aanbreken voor de menselijke voortplanting, één waarin mannen en vrouwen de verwekking van baby's met moderne methodes zouden controleren. De wetenschap zou vooroplopen.

Maar de Amerikanen wilden van dergelijke zaken geen weet hebben. In de pers werd Pincus met Victor Frankenstein vergeleken, Mary Shelleys fictieve wetenschapper die leven probeerde te creëren, maar per ongeluk een monster schiep. Harvard beëindigde zijn dienstverband, en geen enkele andere universiteit wilde hem aannemen. Hij was te gevaarlijk.

Een bescheidener mens had voor ander werk gekozen. Een zwakker mens was aan woede of wanhoop ten prooi gevallen. Maar niet Goody, zoals hij door vrienden en familie werd genoemd, zowel vanwege zijn goedmoedige karakter als zijn middelste naam. Want hoewel Pincus in sociaal opzicht hartelijk en ontwapenend was, was hij volgens een collega in zijn werk net 'een Joodse straatvechter'. Neergeslagen worden was gewoon wat er gebeurde voordat je opstond om weer te gaan vechten. Toen Pincus door Harvard werd gedumpte en er geen aanbiedingen kwamen, verhuisde hij naar Worcester, een fabrieksstad in Massachusetts. Daar had een vroegere collega van Harvard hem een slecht betaalde baan onder zijn niveau aangeboden als onderzoeker aan de Clark University. Hij werkte er in een laboratorium in de kelder waar zijn experimenten verpest werden door het stof van een kolenhok. Toen hij de universiteit om een fatsoenlijk laboratorium vroeg, werd hem dat geweigerd.

Ook nu had hij het bijltje erbij neer kunnen gooien. Maar in plaats daarvan deden Pincus en een van zijn collega's, Hudson Hoagland, iets wat nog niet eerder was gebeurd: ze richtten hun eigen wetenschappelijke onderzoekscentrum op. Ze gingen de deuren langs in Worcester (door bewoners uitgesproken als 'woesta') en omstreken om folders te verspreiden en huisvrouwen, loodgieters en ijzerhandels om een bijdrage te vragen – hoe klein ook – voor een nieuw instituut dat ze de Worcester Foundation for Experimental Biology noemden. Met het geld dat ze bij elkaar schraapten, kochten ze een oud huis in het nabijgelegen Shrewsbury, waar Pincus zijn kantoor en lab in de garage inrichtte. In de beginjaren was er zo weinig geld dat hij de dierenkooien zelf schoonmaakte en dat hij met zijn vrouw en kinderen intrek nam in het psychiatrisch ziekenhuis waar hij onderzoek deed naar schizofrenie.

13

Pincus had van Sanger gehoord. Bijna iedereen in Amerika had van haar gehoord. Sanger had de term 'geboortebeperking' bekendgemaakt en zo ongeveer in haar eentje de beweging voor het recht op geboortebeperking in de Verenigde Staten opgestart. Vrouwen zouden nooit gelijk zijn aan mannen, zo redeneerde ze, zolang ze seksueel niet bevrijd waren. Sanger had in 1916 in Brooklyn de eerste kliniek voor geboortebeperking geopend en ze hielp ook tientallen andere klinieken over de hele wereld opstarten. Maar tientallen jaren later waren de voorbehoedmiddelen in die klinieken – vooral condoms en pessaria – nog steeds ineffectief, onpraktisch of moeilijk verkrijgbaar. Alsof ze uitgehongerde mensen iets over voeding had geleerd zonder ze iets gezonds te eten te geven. Sanger legde aan Pincus uit dat ze op zoek was naar een goedkope, gemakkelijk te gebruiken en onfeilbare methode van geboortebeperking, liefst een pil. Het zou iets biologisch moeten zijn, zei ze, iets wat een vrouw elke ochtend kon slikken bij een glas sinaasappelsap of tijdens het tandenpoetsen, met of zonder toestemming van de man met wie ze naar bed ging; iets waardoor seksuele gemeenschap spontaneiteit zou krijgen, zonder planning vooraf of onhandig gewriemel, zonder dat het ten koste ging van het plezier; iets

wat niet van invloed was op de vruchtbaarheid van een vrouw als ze later nog kinderen wilde krijgen; iets wat overal kon werken, van de sloppenwijken in New York tot de jungle in Zuidoost-Azië; iets wat honderd procent werkte.

Was dat mogelijk?

14 De andere wetenschappers die ze had benaderd hadden stuk voor stuk gezegd van niet en ze hadden haar een lange lijst van redenen gegeven. Het was vies, onfatsoenlijk werk. De technologie was er niet. En ook als het op de een of andere manier mogelijk was, zou het zinloos zijn. In dertig staten en landelijk waren er nog wetten in Amerika die geboortebeperving strafbaar stelden. Waarom zou je al die moeite doen om een pil te maken die geen enkel farmaceutisch bedrijf zou durven produceren en geen enkele arts zou durven voorschrijven?

Maar Sanger hoopte dat Gregory Pincus anders was, dat hij dapper – of wanhopig – genoeg was om het te proberen.

Het was halverwege de twintigste eeuw. Wetenschappers hielden zich bezig met onderwerpen als leven en dood die daarvoor vooral het domein van kunstenaars en filosofen waren geweest. Mannen in laboratoriumjassen – en ja, het waren bijna allemaal mannen – waren helden, ze hadden oorlogen gewonnen, ziektes bestreden, leven geschonken. Malaria, tuberculose en syfilis waren slechts een paar van de vele ziektes die moesten wijken voor de moderne geneeskunde. Overheden en gigantische ondernemingen pompten ongekende geldbedragen in onderzoek en sponsorden alles van wetenschapsclubjes op middelbare scholen tot onderzoek naar koude kernfusie. Gezondheid werd op de politieke en maatschappelijke agenda gezet. De wereld was beschadigd, maar ook getransformeerd uit de Tweede Wereldoorlog gekomen, want nu was er de belofte van een betere, vrijere wereld. Wetenschappers liepen voorop.

Amerikanen settelden zich in doorzonwoningen in nieuwbouwwijken, waar ze genoten van hun gazon, droge martini's en Lucille Ball. Voor de achteloze toeschouwer leken de Verenigde Staten in de vroege jaren vijftig van de vorige eeuw bezadigd en stabiel. De Andrew

Sisters zongen 'I Wanna Be Loved' en John Wayne acteerde in *Sands of Iwo Jima*, een lofzang op de nationale militaire macht en de toewijding aan democratische idealen.

Het was een geweldige tijd om Amerikaans te zijn. Jonge mannen die terugkeerden uit de strijd gingen op zoek naar nieuwe avonturen en nieuwe manieren om zich een held te voelen in de saaiheid van hun huizen, huwelijken en banen. In de oorlog hadden er andere fatsoensregels gegolden. Seks was gemakkelijker geweest omdat buitenlandse vrouwen hun lichaam in ruil voor sigaretten en geld hadden verkocht aan soldaten. Hun vriendinnen in Amerika hadden dampende brieven geschreven vol hartstochtelijke beloftes. Maar de vrouwen thuis hadden de grenzen van hun normen en waarden ook aardig opgerekt. Door de oorlog waren ze noodgedwongen aan het werk gegaan, hadden ze geld verdiend en waren ze bevrijd van het ouderlijk huis. Ze hadden afspraakjes en seks met mannen zonder met hen te willen trouwen. Ze experimenteerden met nieuwe ideeën over intimiteit en binding. In 1948 publiceerde Alfred Charles Kinsey, een professor uit Indiana, een onderzoek met de naam *Sexual Behavior in the Human Male*, vijf jaar later opgevolgd door *Sexual Behavior in the Human Female*. Hij ontdekte dat mensen veel frivoler waren dan gedacht werd en dat vijftientig procent van de Amerikanen opbiechtte al voor het huwelijk seks te hebben gehad, vijftig procent toegaf vreemd te gaan, en bijna iedereen zei te masturberen. Later bleek dat Kinseys conclusies misschien niet helemaal objectief waren, maar de impact van zijn werk was groot. In 1949 las Hugh Hefner, student sociologie aan de Northwestern University, het rapport van Kinsey en schreef een scriptie waarin hij ervoor pleitte een einde te maken aan de onderdrukking van seks en seksualiteit in Amerika. 'Laten we proberen uit dit doolhof van donkere, emotionele taboes te komen, op naar de frisse lucht en het licht van de rede,' schreef Hefner, die daar persoonlijk een steentje aan wilde bijdragen.

Op een late winteravond had Margaret Sanger in Manhattan met Gregory Pincus afgesproken om het over niets minder dan een revolutie te hebben. Er zouden geen wapens of bommen bij betrokken zijn, alleen seks, hoe meer, hoe beter. Seks zonder huwelijk. Seks zonder kinderen. Beter seks, heruitgevonden seks die veilig en grenzeloos was gemaakt voor het plezier van vrouwen.

Seks voor het plezier van vrouwen? Dat was in 1950 voor veel mensen even ondenkbaar als een mens naar de maan sturen of honkbal spelen op kunstgras. Sterker nog: het was gevaarlijk. Wat betekende dit voor de instituties van het huwelijk en het gezin? Wat betekende het voor de liefde? Als vrouwen de controle kregen over hun eigen lichaam, als ze konden kiezen of en wanneer ze zwanger raakten, wat zouden ze dan daarna willen? Tweeduizend jaar christendom en driehonderd jaar Amerikaans puritanisme zouden in een uitbarsting van onbeheersbaar verlangen ongedaan worden gemaakt. Huwelijksgeלותes zouden hun betekenis verliezen. Regels en rollenpatronen zouden niet langer vastliggen.

De wetenschap zou doen wat de wet tot dan toe nog niet had gedaan; vrouwen zouden gelijkwaardige partners van mannen zijn. Hiernaar had Sanger al haar hele leven gezocht.

En zo kwam het dat Sanger in een modern appartement aan Park Avenue, waar lange pluimen sigarettenrook naar het plafond kringelden, Pincus over de salontafel aankeek en haar pitch afstak. Ze was eenenzeventig. Ze had dit nodig. En hij ook.

‘Denkt u dat het mogelijk is?’ vroeg ze.

‘Ik denk van wel,’ antwoordde Pincus.

Er zou veel onderzoek moeten worden gedaan, voegde hij eraan toe, maar ja, hij dacht dat het mogelijk was. Sanger had een groot deel van haar leven op die woorden gewacht.

‘Mooi,’ zei ze, ‘begin dan maar meteen.’

De volgende ochtend startte Pincus de motor van zijn Chevrolet om naar Massachusetts te rijden. Sangers pleidooi galmde nog altijd na in zijn overactieve brein. Hij had nog maar net leren autorijden. Hij had deze auto, zijn eerste, kort daarvoor van een wetenschapper gekregen die naar het buitenland was verhuisd, en was opgetogen over de snelheid en de kracht waar hij nu de beschikking over had. Autorijden werd zoals zo veel dingen in zijn leven een competitieve bezigheid. Zijn passagiers knepen zo hard in de armsteun dat de knokkels van hun handen wit zagen. Waarom hij zo'n haast had, vroegen ze, maar Pincus,

die uiterst kalm achter het stuur zat, vond niet dat hij hard reed. ‘Dit is gewoon mijn kruissnelheid,’ zei hij dan.

Tijdens die rit van 289 kilometer moest hij vaak stoppen. Er waren nog geen snelwegverbindingen tussen de staten, dus reed hij over smalle tweebaanswegen met langzame stukken bij scholen en spoorwegovergangen. De lange rit door kille, grijze stadjes en langs overwinterende akkers gaf Pincus de tijd om na te denken over zijn ontmoeting met Sanger.

Al net zolang als mannen en vrouwen baby’s maken, proberen ze ze ook niet te maken. De oude Egyptenaren maakten vaginale kurken van krokodillenuitwerpselen. Aristoteles adviseerde cederolie en olibanum om zaad te doden. Casanova schreef het gebruik van een halve citroen voor als baarmoederkapje. Het beste en populairste voorbehoedmiddel uit de vroege jaren vijftig van de vorige eeuw was het condoom, een simpel ding dat dateerde van halverwege de vijftiende eeuw, toen de Italiaanse arts Gabriello Fallopius ter voorkoming van de verspreiding van syfilis een ‘linnen doek naaide voor over de penis’. Maar sinds de tijd van Fallopius was er nog maar weinig veranderd. Condooms werden goedkoper en beter verkrijgbaar toen het bedrijf Goodyear in de jaren veertig van de negentiende eeuw begon met de vulkanisatie van rubber. Ook omstreeks deze tijd begonnen slecht passende cervixkapjes te verschijnen. Maar in de daaropvolgende eeuw werd er maar weinig aandacht en nog minder moeite gestoken in vernieuwing op dat gebied. Pincus was niet geïnteresseerd in die gedateerde benaderingen. Hij geloofde dat de uitvinding van een anticonceptiepil – en uitvindingen in het algemeen – niet ingewikkeld hoefde te zijn. Het was net als autorijden. Stap 1: kies je bestemming. Stap 2: zoek een route uit. Stap 3: probeer er zo snel mogelijk te komen.

In plaats van naar huis te rijden, ging hij naar zijn kantoor bij de Worcester Foundation for Experimental Biology voor een overleg met M.C. Chang, een van zijn onderzoekers. In 1950 hadden Pincus en Hoagland de stichting verplaatst van een omgebouwde schuur in Worcester naar een met klimop begroeid bakstenen huis in een woonwijk van het naburige Shrewsbury. ‘Buitenstaanders noemen het twee verdiepingen tellende gebouw ook wel “het damesbejaardentehuis”,’

stond er in de *Worcester Telegram*. ‘Zo ziet het eruit vanaf de Boston Post Road, waar het aan ligt.’

18

Pincus en Hoagland deden hun best om het damesbejaardentehuis eruit te laten zien als een wetenschapsmuseum. De veranda werd verbouwd tot een bibliotheek. Slaapkamers werden laboratoria. Een slaapkamer die tot lab was verbouwd, werd weer slaapkamer toen Chang via Schotland en Engeland uit China overkwam om met Pincus samen te werken. Hoewel de wetenschapper slechts weinig Engels sprak, zag Pincus iets in hem en hij wist hem over te halen om zich voor een schamel salaris van 2.000 dollar per jaar (omgerekend naar hedendaagse maatstaven ongeveer 26.000 dollar) bij de stichting aan te sluiten. Chang, die Pincus van naam kende, dacht dat hij in een van de meest prestigieuze instellingen van Amerika zou gaan werken en daar gratis onderdak zou krijgen, misschien op de campus of anderszins in de buurt. Uiteindelijk kreeg hij ook gratis onderdak, maar zijn kamer bevond zich in de jeugdherberg. Hij en Pincus gingen met de bus naar het werk. Later zou Chang naar de stichting verhuizen, waar zijn smalle bed in de hoek van een voormalig laboratorium stond en hij zijn karige maaltijden op bunsenbranders opwarmde. Als strenge aanhanger van het confucianisme had Chang hier geen enkel bezwaar tegen. Vol trots vermeldde hij in 1947 dat hij voor een belangrijk experiment bevruchte eicellen van konijnen in zijn keukenkoelkast had opgeslagen.

Pincus vertelde Chang dat hij Margaret Sanger had gesproken over haar wens om een pil te laten maken ter preventie van zwangerschappen. Het moest een pil zijn, legde hij uit, geen injectie, gel, vloeistof of schuim, en ook geen voorwerp dat in de vagina moest worden ingebracht. Wanneer Pincus op die manier praatte – doelbewust, zijn handen trefzeker gebarend in de lucht, zijn ogen glinsterend onder zijn borstelige wenkbrauwen – dan spitsten zijn collega’s hun oren.

Goody Pincus was niet zo’n zachtaardig genie dat er genoeg mee nam om zijn werk voor zich te laten spreken. Hij was een sterke man met een mager, gespierd lichaam. Hoewel hij altijd goedkope pakken en stropdassen droeg, die soms ook slecht bij elkaar pasten, was hij gedistingeerd en beheerst. Hij had een welluidende stem. Vertrouwen was een van zijn beste instrumenten. Hij begreep iets wat veel andere

wetenschappers niet begrepen: dat wetenschappelijk onderzoek en experimenten slechts een deel van het werk waren; een ander, even belangrijk deel was het verkopen van een idee. Hoe goed een idee ook was, het kon gemakkelijk verdampen als het niet agressief aan de man gebracht werd, aan andere wetenschappers, aan bankiers met een goed gevulde portemonnee, en uiteindelijk ook aan het publiek. Door dat gedrag was Pincus op Harvard ook in ongenade gevallen, maar hij liet zich niet van zijn pad brengen. Het was één ding om een anticonceptiepil te maken en een tweede om de wereld zover te krijgen dat ze die pil ook accepteerde. De wetenschappers die voor die taak stonden, moesten bereid zijn om beide te doen, anders had het geen zin om het ook maar te proberen.

19

Pincus en Chang bespraken een wetenschappelijk essay uit 1937, *The Effect of Progesterin and Progesterone on Ovulation in the Rabbit* van A.W. Makepeace, G.L. Weinstein en M.H. Friedman van de University of Pennsylvania. Daarin stond dat injecties van het hormoon progesteron er bij konijnen voor hadden gezorgd dat er geen ovulatie had plaatsgevonden. Hoewel het indertijd een enorme ontdekking was geweest, had niemand een poging ondernomen om te onderzoeken wat dit voor mensen kon betekenen. Daar waren vele redenen voor. Ten eerste waren wetenschappers niet op zoek naar vernieuwingen op het gebied van geboortebeperking. Er viel namelijk geen eer of geld aan te behalen, alleen maar risico's. En ook al hadden ze het geprobeerd, dan nog was progesteron in die tijd te duur voor grootschalig gebruik.

Maar toen Pincus Sangers pleidooi aanhoorde, was de houding tegenover geboortebeperking aan het veranderen, al was het maar een beetje. Belangrijker was misschien nog wel de ontwikkeling die zich binnen de biologie voltrok. Wetenschappers begonnen de inwendige werking van het lichaam voldoende te doorgronden om die te kunnen gaan manipuleren. Vóór de jaren vijftig werden medicijnen vooral ontwikkeld met gissen en missen. Een wetenschapper bedacht een formule in een lab, sloeg die als een soort Dr. Jekyll achterover en keek vervolgens wat er gebeurde. Maar die tijd naderde zijn eind. Pincus en Chang wisten hoe progesteron werkte. Nu wilden ze zien hoe ze het konden maken, wijzigen en gebruiken. Gelukkig was progesteron door de ontwikkeling van nieuwe technologieën goedkoper geworden. Als

Sanger wilde betalen, dacht Pincus dat hij wel een goede werkwijze wist.

20 Pincus was niet zomaar een wetenschappelijke technoloog. Hij had de ziel van een romanticus. Hij keek naar de natuur op zoek naar antwoorden, maar ook om van de schoonheid te genieten. En er was iets moois. Tussen de puberteit en de menopauze komt er bij vrouwen normaal gesproken grofweg elke achtentwintig dagen een eicel vrij uit een van de eierstokken. De eicel reist via de eileider naar de baarmoeder. Als de vrouw seks heeft met een man en de man ejaculeert, strijden vijfhonderd miljoen spermacellen met elkaar om de bevruchting van het eitje. Wordt het niet bevrucht, dan vindt er geen innesteling plaats in het baarmoederslijmvlies en wordt het eitje samen met het baarmoederslijmvlies afgestoten. Wordt het wel bevrucht, dan kan het eitje zich ongeveer zes dagen later vasthechten aan de baarmoederwand, waar het bloed van de vrouw het door de placenta heen van voeding zal voorzien. In deze fase begint de zwangerschap: een bevruchte eicel wordt een embryo en een embryo wordt een foetus. Dit proces wordt aangestuurd door twee geslachtshormonen, oestrogeen en progesteron. Pincus concentreerde zich vooral op progesteron.

Progesteron, vaak het zwangerschapshormoon genoemd, reguleert de conditie van het baarmoederslijmvlies. Is een eicel bevrucht, dan zorgt progesteron ervoor dat de baarmoeder klaar is voor de innesteling en dat de eileiders worden afgesloten zodat er geen eicellen meer vrijkomen. Pincus begreep dat de natuur al over een goed voorbehoedmiddel beschikte. Progesteron legde de ovulatie stil waardoor het bevruchte eitje veilig kon groeien. Stel dat het hormoon in een pilvorm kon worden gestopt, zodat het lichaam van een vrouw ging denken dat het zwanger was? In dat geval zou een vrouw de ovulatie kunnen stoppen wanneer ze maar wilde en zolang als ze maar wilde. Als ze geen eicellen aanmaakte, kon ze ook niet zwanger worden.

Voor Pincus was deze oplossing elegant in al zijn eenvoud. Maar nieuw was ze niet en radicaal evenmin. Hij dacht alleen anders na over de oplossing van een probleem.

Chang en hij begonnen het experiment uit Pennsylvania na te doen, spelend met verschillende doseringen en wijze van toedienen om gevoel te krijgen voor het hormoon en de werking ervan. Ze begonnen

met konijnen. Pincus stuurde een verzoek voor financiering naar de Planned Parenthood Federation of America, een groep voor de rechten en gezondheid van vrouwen die Sanger had helpen oprichten. Hij vroeg 3.100 dollar: een stipendium van 1.000 dollar voor Chang, 1.200 dollar voor de aanschaf van konijnen, 600 dollar voor dierenvoer en 300 dollar voor overige benodigdheden.

‘Ik heb 2.000 dollar, misschien iets meer,’ schreef Sanger een paar weken na hun eerste afspraak. ‘Is dat genoeg?’

‘Het was een belachelijk bedrag,’ herinnerde Pincus zich, ‘maar ik antwoordde meteen: “Ja.”’